

Motion till riksdagen 2008/09:Ju14

**av Thomas Bodström m.fl. (s)
med anledning av prop. 2008/09:118**

Straffet för mord m.m.

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta bort preskriptionstiden för vissa allvarliga brott.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en parlamentarisk utredning av påföljdssystemet.

Motivering

Regeringen föreslår bl.a. att straffskalan för mord ändras från fängelse i 10 år eller på livstid till fängelse i lägst 10 år och högst 18 år eller på livstid. Även andra brott för vilka det är föreskrivet fängelse på både viss tid och livstid får ändrade straffskalor enligt ovan. Det gäller dock inte för brott som förutsätter att riket är i krig eller att andra sådana utomordentliga förhållanden råder.

Frågor som har betydelse för utformningen av straffskalan för mord och andra brott med livstidsfängelse i straffskalan har övervägts i olika sammanhang i tidigare utredningar. Bland annat togs frågan upp av den statliga utredningen (i betänkandet Frigivning från livstidsstraff, SOU 2002:26), som menade att det vore lämpligt att utvidga straffskalan för mord på så sätt att den omfattar t.ex. fängelse i lägst 10 och högst 16 år eller på livstid.

Den socialdemokratiska regeringen hade ett långt gånget arbete för att se över straffskalorna. Riksåklagaren fick bl.a. i uppdrag i december 2005 att göra en kartläggning av domstolarnas straffmätning vid vissa grövre brott. Tanken var att även tidsbestämma fängelsestraff på längre tid än 10 år. En större parlamentarisk utredning planerades inför innevarande mandatperiod. Den borgerliga regeringen har fortsatt detta arbete, vilket är bra. Men tyvärr tillsattes ingen parlamentarisk utredning. I stället fick en särskild utredare 2007 uppdraget att överväga och föreslå ändringar i strafflagstiftningen för att åstadkomma bl.a. en skärpt syn på allvarliga våldsbrott.

Fel! Okänt namn på

Vi socialdemokrater stöder förslagen i propositionen men beklagar att regeringen inte förmått ta ett helhetsgrepp på frågan, som behöver en bred belysning och en stark parlamentarisk förankring.

En annan viktig fråga som har stark anknytning till påföljdsbestämning vid allvarliga brott är preskriptionsreglerna. I januari 2007 kom den statliga utredningen Preskription vid allvarliga brott. Utredningen pekade på att kriminaltekniken har förbättrats mycket under senare årtionden och att den kommer att leda till att fler gamla brott kan klaras upp. Inte minst har polisens utökade möjligheter att ta DNA-prov och större DNA-register medfört stora framsteg för uppklarandet av brott.

Utredningen föreslog att preskriptionstiden för mord, dråp, folkrättsbrott, folkmord och terroristbrott ska slopas. Nu har det gått två år utan att Beatrice Ask och den borgerliga regeringen har gjort någonting. För varje dag som går innebär det att ett antal allvarliga brott preskriberas. Tidigare har justitieministern lovat att lagen skulle komma 2007, men frågan skjuts upp gång på gång. Det innebär att flera år går till spillo i kampen mot tiden. Mord som med ny teknik hade kunnat klaras upp får aldrig sin lösning. Föräldrar, makar, barn, syskon och andra anhöriga till dessa offer tvingas kanske leva i en ovisshet som inte hade varit nödvändig.

Även om det medför vissa kostnader är de humanistiska vinsterna så mycket större om preskriptionstiden tas bort för dessa allvarliga brott. En slopad preskriptionstid har givetvis också en förebyggande effekt och kan minska antalet brottsoffer i framtiden. Vi socialdemokrater vill dock gå längre än utredningen föreslagit i fråga om vilka fall som den nya lagen ska gälla. I utredningen föreslås att det bara ska gälla mord i framtiden, som begås efter det att lagen finns på plats. Vi tycker att det självfallet också måste gälla mord som begåtts före ikraftträdandet, dock inte fall som redan är preskriberade. Men framför allt vill vi att regeringen lämnar ett förslag till riksdagen snarast. Det hade varit lämpligt att reglerna om preskription hade förändrats i samband med att påföljdsreglerna ändras. Den passivitet som justitieministern visar är mycket olycklig.

Stockholm den 25 februari 2009

Thomas Bodström (s)

Margareta Persson (s)

Karl Gustav Abramsson (s)

Kerstin Haglö (s)

Elisebeht Markström (s)

Christer Adelsbo (s)

Maryam Yazdanfar (s)